

15. Utrecht: industriebuurt Vaartse Rijn (v.a. 19e eeuw)

(deelgebied Kanaalzone)

Als voorbeeld van een afwisselend industrieel landschap, gevormd door relatief kleinschalige, deels nog actieve bedrijven uit diverse sectoren; verspreid ensemble van erfgoed dat representatief is voor de bedrijvigheid die vanaf het einde van de 19e eeuw het beeld langs de Vaartse Rijn heeft bepaald.

Overwegingen:

- functieveranderingen
- ensemblewaarde
- ruimtelijke ontwikkelingen Vaartse Rijngebied

Vaartse Rijn

De Vaartse Rijn is een van de oudste industriezones van Utrecht, waar vanaf de 14e eeuw verschillende pottenbakkers, industriemolens en steenovens waren te vinden. Tegen het einde van de 19e eeuw werd de concentratie van industriële bedrijven steeds hoger, met name de tegel- en pannenbakkerijen regen zich aan weerszijden van het kanaal aaneen. Toch was er ook veel andere bedrijvigheid te vinden. De bedrijvigheid langs de oude Vaartse Rijn is nog altijd merkbaar aan het planloze karakter van de bebouwing aan weerszijden van het kanaal. Ook aan de kant van de Jutfaseweg,

Het Vaartse Rijngebied is een eeuwenoud industriegebied, waar vooral de steen- en pannenbakkerijen floreerden. Toch waren (en zijn) er ook veel andere industrietakken vertegenwoordigd, die profiteerden van de ligging aan een belangrijk vaarwater: meubelfabriek Pastoe, metaalfabrieken, etc. Verder trok ook de Jutfaseweg, die deel uitmaakte van de Rijksstraatweg Breda-Utrecht, bedrijvigheid. Het resterende industrieel erfgoed – waaronder diverse steenfabrikantenvilla's – ligt nogal verspreid, maar het industriële verleden maakt ontegenzeggelijk deel uit van het 'prettig rommelige' karakter van dit gebied. Het gebied is momenteel onderwerp van een Belvédère-studie, die misschien antwoorden kan geven op de vraag hoe met dit gebied om te gaan. Een lastige, maar uitdagende opgave.

Vaartse Rijn met UMS-Pastoe en daarachter stoomwasserij Staatsen in 1929

